І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

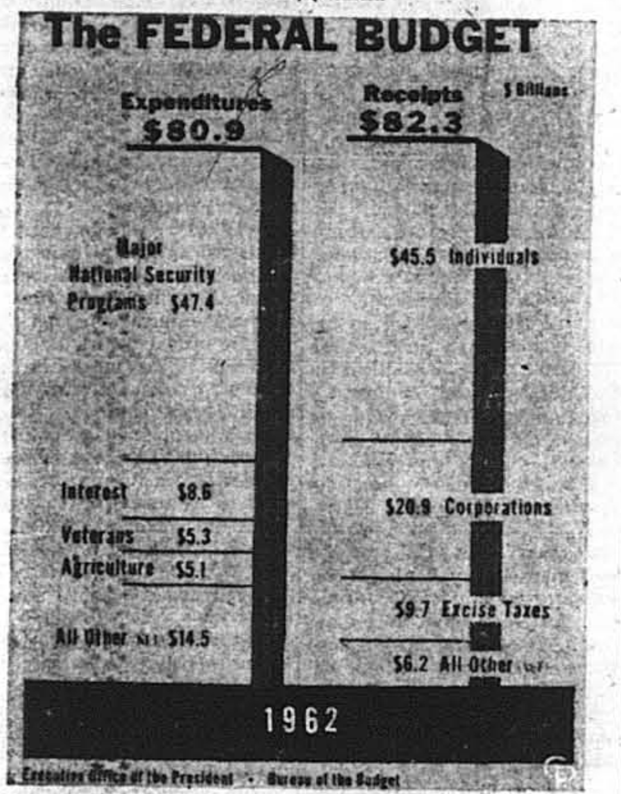
СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVIII. Ч. 9. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 17-го СІЧНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JANUARY 17, 1961 No. 9. VOL. LXVIII.

ОСТАННІЙ БЮДЖЕТ АЙЗЕНГАВЕРА ПЕРЕДБАЧАЄ ВИДАТКИ В СУМІ $81 БІЛЬЙОНА

ПРИБУТКИ МАЛИ Б ВИНОСИТИ $82 БІЛЬЙОНИ; КЕННЕДІ ЗМОЖЕ ЗМІНИТИ ВИДАТКИ В БЮДЖЕТІ

Діяграма нового бюджету ЗДА із передбаченими видатками і прибутками в більйонах долярів. Видатки на оборону в цьому новому бюджеті сягають суми $47,400,000,000.

Вашинґтон. — В понеділок 16-го січня президент Айзенгавер вніс проєкт федерального бюджету, який передбачає федеральні видатки в сумі $81-го більйона, а прибутки мали б виносити коло $82-ох більйонів. Айзенгавер вніс збалянсований проєкт бюджету на фінансовий рік, що починається 1-го липня 1961-го року, бо він обстоює таку фінансову філософію, яка противиться дефіцитовим бюджетам. Але 20-го січня перебирає владу президент - елект Джан Ф. Кеннеді, уряд якого має інші бюджетові пляни, бо фінансові і економічні дорадники нового президента визнають іншу фінансову філософію, яка стоїть за те, що збільшенням федеральних видатків треба підтримати економіку країни, яка знаходиться в економічній рецесії, як про це свідчить збільшене число безробітних в грудні 1960 року, яке збільшилось до — 4,500,000 осіб, а в січні воно мало б дійти до понад 5,000,-000. Тому то в політичних і економічних колах передбачають, що Кеннеді радо погодиться на збільшення федеральних видатків, і то на поважнішу суму. Збільшення федеральних видатків без вилядів на те, щоб були збільшені і федеральні прибутки, може підтримати інфляційну тенденцію в країні, проти чого постійно виступав республіканський уряд Айзенгавера. Економічні дорадники Кеннеді твердять, що збільшені федеральні видатки спричинять більший рух в економіці, що дасть більші податкові впливи до державної скарбниці. А-ле фінансисти протилежної економічної школи не вірять в те, бо під час збільшених видатків в 1958-му році не було більших впливів із податків, і тоді був великий дефіцит. Президент Айзенгавер 17-го січня має в телевізійній і радіовій промові попрощатися з американським народом. Демократи підготовляються до парадної інавґурації нового президента. Вже в середу почнуться різні прийняття і забави. В четвер буде велике ґаля - прийняття, в якому візьмуть участь тисячі демократів, платячи по $100 за квиток вступу; дохід з цього прийняття призначений па покриття коштів виборчої кампанії. Провідником цього прийняття - імпрези буде Френк Сінатра. Інавґураційна парада буде в п'ятницю, вона перейде з Капітолю попри Білий Дім після того, як новий президент Дж. Ф. Кеннеді складе присягу. Увечері в п'ятницю відбудуться 3 великі балі, і тим закінчиться парада інавґурації нового президента.

АПОСТОЛЬСЬКИЙ ДЕЛЕГАТ І ЧИСЛЕННІ ВЛАДИКИ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ У ПОХОРОНАХ МИТРОПОЛИТА КИР КОНСТАНТИНА БОГАЧЕВСЬКОГО

Филаделфія. — Апостольський делеґат архиєпископ Еджідіо Ваньоцці та численні католицькі владики українського і латинського обрядів заповіли свою участь у похоронах бл. п. першого митрополита Української Католицької Церкви в ЗДА Кир Константина Богачевського, що відбудуться тут в катедрі Непорочного Зачаття Пр. Діви Марії у вівторок, 17-го січня 1961 року перед полуднем. Бл. п. Кир Константин Богачевський помер на удар серця на 77-му році життя вночі на Свят Вечір за старим стилем, 6-го січня ц.р. Митрополит Кир Константин буде похований у спеціяльній крипті в катедрі, в якій похований також перший український католицький єпископ у ЗДА, бл. п. Сотер Ортинський. Заупокійну архиєрейську Службу Божу під час похорону відправить митрополит Української Католицької Церкви в Канаді, ВПреосвященний Кир Максим Германюк у співслуженні інших владик та священства і він також виголосить проповідь українською мовою. Крім згаданих та генерального вікарія филаделфійської архидієцезії Кир Йосифа Шмондюка і єпископа стемфордської єпархії Кир Амврозія Сенишина, в похоронах заповіли свою участь ще такі українські владики: торонтський владика-ординарій Кир Ізидор Борецький, саскатунський владика-ординарій Кир Андрій Роборецький, питсбурський екзарх Кир Миколай Елко та пистбурський єпископ-помічник Кир Степан Коціско. Із американських католицьких владик латинського обряду в похоронах візьмуть участь: єпископ Шагт з Мавнт Кармел, єпископ-помічник Фултон Шін з Ню Йорку, єпископ Филип Геннен з Вашинґтону, єпископ Гайл із Вілмінґтону, єпископ Ліч з Гарисбурґу, єпископ Стентон з Джерзі Ситі, єпископ Гоґен із Спрінґ Лейк та єпископ Бенджамін з Филаделфії.

Стемфордський Владика Кир Амврозій Сенишин (другий від ліва) відправляє Панахиду за спокій душі бл. п. митрополита Кир Константина Богачевського, що лежить на катафальку в приватній митрополичій каплиці. Ліворуч Преосв. Кир Амврозія стоїть канцлер стемфордської єпархії впреп. о. монсіньйор Іван Стах, а праворуч владики канцлер филаделфійської архидієцезії впреп. о. М. Польовий та всеч. о. проф. О. Монастирський.

Богослуження і кондоленції.

Від часу смерти бл. п. митрополита Кир Константина Богачевського кожного дня ввечорі відбуваються біля катафальку заупокійні Богослуження та похоронні відправи. В понеділок, 9-го січня ц.р. о годині 10-ій перед полуднем заупокійне Богослуження відправив довголітній співробітник Покійного, стемфордський єпископ Преосв. Кир Амврозій Сенишин, виголосивши при цьому відповідну промову про важкий життєвий шлях Покійного та про його заслуги перед Богом і народом. Промова Преосв. Кир Амврозія була відчитана під час Богослужень по всіх церквах очолюваної ним стемфордської єпархії. Тим часом, з усіх кінців світу напливають численні кондоленційні листи і телеграми.

Перенесення тлінних останків.

У четвер, 12-го січня ц. р., відбулося перенесення тлінних останків покійного митрополита Кир Константина з каплиці митрополичої резиденції при Медарі Евню до катедри при Френклін Стріт. Перенесення тіла попередила панахида, яку відправив генеральний вікарій Преосв. Кир Йосиф Шмондюк в асисті духовенства. Тіло покійного Митрополита, обгорнене капою, винесли разом з катафальком із резиденційної каплиці священики і опісля разом з катафальком перевезено Покійного до катедри. Похоронний кондукт, що його вів Преосв. Кир Йосиф, складався з 20 автомобілів. Тіло покійного Митрополита лежить тепер у катедрі на катафальку без вінків і квітів, бо така була воля Покійного. Катедру відвідують безупину вірні, щоб попрощатись із своїм Владикою.

Порядок похоронів.

Напередодні похоронів, діючий канцлер филаделфійської архидієцезії о. Михайло Польовий проголосив порядок похоронів, встановлюючи, що в день похорону, у вівторок 17-го січня катедральна церква буде доступна тільки для церковної Ієрархії, духовенства, монаших чинів і згромаджень, родини, представників преси і по двох делеґатів від центральних установ. У церкві займають місця у перших лавках Владики, опісля, монсіньйори, світське й монаше духовенство, члени жіночих Чинів і Згромаджень. Для Родини покійного Митрополита призначено третю, четверту і п'яту лавки з правої сторони. Крайню частину церковної нави, з правої сторони, від вікна, призначується для делеґатів від центральних установ, не більше, як по двох. Делеґати повинні мати відповідні уповноваження від своєї установи. Вониґ входять до

(Закінчення на стор. 3-ій)

НА КУБІ ПОСИЛЮЄТЬСЯ ГРОМАДЯНСЬКА ВІЙНА

Гавана. — Прокомуністичний кубинський диктатор Фідель Кастро признав існування на Кубі „контрреволюційних" сил, але заповів, що він їх знищить. Коло 10.000 до 15.000 війська і міліції вислано проти партизанів, які скриваються головно в горах Ескамбрей в центральній кубинській провінції Ляс Віллас. Речники кубинського уряду твердять, що ввесь обшир, в якому оперують партизани, оточений урядовими військами, які бомбардують тамошні гори, горби й провалля артилерійським вогнем. Кубинські війська дістали і далі дістають великі транспорти модерної зброї від Совєтів. Західні кореспонденти на Кубі запевняють, що в історії Куби ніколи ще не проявлювано такої сили вогню, як її тепер виявляють кубинські війська, що оперують проти партизанів. Командантом військ, що діють проти партизанів, є майор Дермініо Ескальона, військовий шеф провінції Пінар дель Ріо. Це один з нечисленних кубинських старшин, які залишились вірні Кастрові від початків його революції. Загальний наступ проти партизанів почався в минулому тижні. З охоплених партизанським рухом теренів евакуують селян. Якщо та евакуація закінчиться, тоді — за кружлявими сплітками — уряд бомбардуватиме партизанів важкою артилерією та бомбами з літаків. Число теперішніх партизанів не є відоме. Обраховують їх на 600 до 2.000 бойовиків. Вони дістають зброю і харчі та інші припаси парашутами від своїх однодумців з закордону. Центром вишколу кубинських партизанів, що їх протикастрівські політичні організації висилають на Кубу, є — за твердженням газет — Ґватемаля. Кастро проголосив, що змобілізування „цілого кубинського народу" проти „американських аґресорів" — „залякало" Вашинґтон і тільки тому не відбулася інвазія американців проти Куби. Водночас з наступом проти партизанів, кубинський уряд посилив нагінку проти „шпигунів". В Гавані засуджено 32-х кубинців за змову проти кастрівської влади, при чому оскаржені дістали по 9 до 30 років в'язниці. 12-х підсудних звільнено. Одного американця, Роберта Джана Джетіля, засуджено на 30 років в'язниці. Кубинські еміґранти признають, що військова сила Фіделя Кастра значно зросла завдяки допомозі від большевиків, але вони все ж переконані, що влада Кастра не потриває довго, бо зростатиме скількість невдоволених його режимом.

Ситуація в Ляосі без змін — СССР продовжує помагати комуністам

Вієнціян. — Ситуація в південно - азійській державі Ляос без змін, себто війська нового прозахідного уряду Буна Ума помалу просуваються на північ, приготовляючись до наступу проти комуністичних партизанів, які наприкінці грудня опанували важливу кітловину Де Жарр. Однак суперечні вістки говорять про те, що й комуністи віднесли деякі нові успіхи, — то знову, що проурядові війська наблизились до названої кітловини. 70 ляоських вояків відлетіли до Совєтів на летунський вишкіл. З того міркують, що Совєти приготовляються дати комуністичним партизанам літаки. Деякі коментатори припускають, що Совєти будуть виправдувати факт своєї допомоги ляоським комуністам літаками — фактом передачі Америкою урядові Буна Ума 4-х літаків типу T-6 і кількох гелікоптерів. Хоча ті літаки перестарілі, ще з останньої світової війни і вживані на Заході тільки для вишкільних цілей, проте військо ген. Носована відразу почало використовувати їх для воєнних дій проти комуністів. Загально західні коментатори вважають, що Совєти однаково як західні альянти Америки будуть стримуватися від усяких рішень в справі Ляосу, поки уряд Джана Кеннеді не перейме влади і не буде здатний забрати в цій справі авторитетний голос.

Рада Безпеки ОН відкинула внесок на засудження Бельгії щодо Конґа

Об'єднані Нації. — Після триденних нарад, від минулого четверга до суботи, Рада Безпеки Об'єднаних Націй відкинула резолюцію, зголошену трьома азійсько-африканськими країнами, яка вимагала засудження Бельгії за пропущення через адміністровану нею територію Руанда-Урунді конґолійських протилюмумбівських військ. Цю резолюцію зголосили Цейльон, З'єдинена Арабська Республіка і Ліберія і вона вимагала від Бельгії, щоб вона відкликала з Конґа всіх своїх військовиків і пів-військовиків та технічних дорадників. Водночас та резолюція натякала на можливість відібрання Бельгії мандату на адміністрування названою африканською країною Руанда-Урунді. Валеріян Зорін атакував бельгійських „імперіялістів і колоніялістів" по лінії давньої пропаґанди, але всі західні країни палко боронили Бельгію, вказавши на цей новий виступ Москви, як на спробу затемнити справу і відвернути увагу світової опінії від власних підривних маневрів в Конґо. У п'ятницю і суботу на нарадах Ради Безпеки був приявний вже також генеральний секретар ОН Даґ Гаммершилд, який спеціяльно для цієї цілі прилетів з Африки. Остаточно, в минулу суботу тільки 4 голоси на 11 членів Ради Безпеки заявились „за", а всі сім інших стримались від голосування. Валеріян Зорін заповів, що він далі буде процесуватись проти Бельгії на Генеральній Асамблеї ОН весною ц.р. Тим часом конґолійський президент Касавубу і тимчасовий центральний уряд полковника Мобуту зажадали від ОН відкликання з Конґо представника Гаммершилда, індійця Расшвара Даяла, за його сторонниче підтримування в'язненого прокомуністичного прем'єра Люмумби. Конґолійці закидають місії ОН в Конґо, що вона нічого не діє проти нелеґально-революційних і аґресивних дій військових частин, вірних Люмумбі, які стоять під комуністичним проводом, та що зокрема війська ОН в провінції Ківу не охоронили тамошніх членів провінційного уряду проти наскоку люмумбівців, які схопили кількох членів того правління і вивезли їх до Стенлейвілю в Орієнталь, що є центром прокомуністичного руху.

Страйк у Бельгії заламався — зате зросли амбіції валонців

Брюссель. — Страйковий рух у Бельгії, існуючий від 20 грудня, який під час свого найбільшого напруження майже спаралізував всю господарку в Бельгії і зв'язав все тамошнє життя, на четвертому тижні свого тривання заламався. Частинно склалась на це рішуча постава уряду, який не піддався теророві і не відкликав, як цього вимагали страйкарі, санаційно - економічного законопроєкту, — частинно ворожа реакція публічної опінії, а частинно нагальні методи, що їх застосували страйкарі та які внаслідку звернулись проти проводу страйку. Бельгійський парлямент прийняв в минулу п'ятницю згаданий законопроєкт 115 голосами проти 90. Законопроєкт буде в цьому тижні дебатований у вищій палаті парляменту. Раніше прийнято одноголосно важливу поправку, зголошену колишнім соціялістичним прем'єром ван Екером, що в справах обтяжування робітників будь-якими новими тягарами рішальним має бути парлямент, а не королівський декрет. Соціялістичні посли відкинули суґестію лідера Соціялістичної федерації праці Андре Ренарда, щоб всі соціялістичні посли зреклися своїх мандатів і цим примусили уряд до розписання нових виборів. Зате король Бодуен прийняв делеґацію південно-бельгійських соціялістів, що підтримують національний вальонський рух та які вимагають для вальонців більшого голосу в державних справах та децентралізації режиму. Страйковий рух наприкінці минулого тижня втримувався ще тільки в двох вальонських округах Гейно і Лієж на півдні Бельгії.

Рада НАТО почала перегляд свого стратегічного плянування

Вашинґтон. — Рада Держав Північно - атлянтійського Пакту, що відбуває тепер свої наради в Парижі, почала перегляд усього дотеперішнього стратегічного плянування, беручи під увагу теж евентуальну редукцію збройних сил ЗДА в Европі. Найважливішою проблемою під сучасну пору є можливість обмеженої війни за Берлін і разом з цим конечність втримання на европейських базах вистачальних мілітарних сил і засобів для протидіяння комуністичній аґресії. Другою важливою проблемою є відповідна координація оборонних заходів в інших областях світу на випадок виникнення в них воєнних конфліктів. Представники ЗДА, що беруть участь в цій нараді, заявили під час її відкриття, що під сучасну пору, доки Кеннеді не ввійде вповні у виконування свого уряду, вони не зможуть брати на себе ніяких зобов'язань. Тому теперішні наради відбуваються в сфері дискусій над такими проєктами і проблемами, як створення спільної нуклеарної збройної сили НАТО, проблеми роззброєння, евентуальність закінчення французької війни в Альжирі і можливість переведення зв'язаних там збройних сил на европейський терен та ін.

Елвіс Стар найменований на секретаря армії

Палм Біч, Флорида. — 14-го січня новообраний президент Джан Ф. Кеннеді найменував на секретаря армії 44-річного президента Вествірджінського університету Елвіса Дж. Стара, який під час війни служив при піхоті, а в роках 1951 - 52 був окремим асистентом секретаря армії Френка Пейса. Роберт Дж. Буркгардт призначений на асистента головного поштмайстра. Губернатор Кензасу Джордж Докінґ став директором Експортово - Імпортового Банку, а Ґаршел Лавлесс дістав номінацію на члена Федеральної Ради Посередництва. 15-го січня Кеннеді найменував д-ра Лютера Террі з Мериленду на головного лікаря при уряді здоров'я. Д-р Террі був асистентом директора Крайового Інституту для серцевих недуг.

Д-р Ст. Витвицький, президент УНР в екзилі, виїхав до Европи

Ню Йорк. — Д-р Степан Витвицький, президент Української Народної Республіки в екзилі, виїхав минулого четверга, 11-го січня ц.р. на кораблі "United States" до Европи, щоб взяти участь у плянованій 5-ій сесії Української Національної Ради. В дорогу до Европи прощали д-ра Витвицького в порті члени його Родини, голова представництва УНР д-р Є. Приходько та д-р Кость Паньківський з дружиною, д-р Р. Авдиковський, інж. Ю. Коссак та інші. В понеділок 9-го січня приятелі і представники різних українських установ відзначили в приміщеннях Представництва УНРади в Ню Йорку день ім'янин д-ра Степана Витвицького.

Д-р Степан Витвицький

Представники УКК нараджувались із представниками професіоналістів

Ню Йорк. — З кінцем грудня м. р. тут відбулася зустріч представників Українського Конґресового Комітету із представниками Українського Медичного Т-ва і Т-ва Українських Інженерів, під час якої обговорено ряд можливостей тіснішої співпраці, зокрема видатнічої піддержки праці нашої політичної репрезентації з боку українських професіоналістів. В результаті нарад винесено ряд практичних рішень. У зустрічі, що відбулася з ініціятиви УККомітету, професіоналістів заступали лікарі: д-р Богдан Макарушка, д-р Ростислав Сочинський, д-р Роман Осінчук і д-р Любомир Зарицький та інженери: Роман Рогожа, Роман Баранський і Евстахій Ярош. Погляди УККомітету на обговорювані проблеми реферували голова проф. Лев Добрянський і президент Дмитро Галичин.

В АМЕРИЦІ

● **Кубинський прем'єр** Фідель Кастро зарядив мобілізацію робітників, бо боїться американської „інвазії". Внаслідок цього забракло робітників при збірці цукрової трощі і Федерація Цукрових робітників покликає до праці добровольців, які повинні виконати свій „патріотичний обов'язок" та не дозволити, щоб марнувалася цукрова троща.

● **Президент - елект** Джан Ф. Кеннеді 11-го січня склав чемностеву візиту 86-річному колишньому президентові ЗДА республіканцеві Гербертові Гуверові. Візита відбулася під час прийняття в пошану Гувера напередодні відкриття греблі ім. Герберта Гувера. Президент-елект Кеннеді прибув на прийняття разом із своїм батьком Джозефом Кеннеді. Джан Ф. Кеннеді питався Гувера, чи він не має якихось порад для нього, як для майбутнього президента, на що Гувер з усміхом відповів, що „кожний любить давати поради новому президентові". Члени родин Гуверів і Кеннеді є приятелями довгі роки.

У СВІТІ

● **У Південній Кореї** вперше виринув пів-офіційний проєкт, зголошений групою південно-корейських членів парляменту, щоб вислати до комуністичного північно - корейського уряду запрошення — прислати до Сеулу, столиці Південної Кореї, делеґацію для передискутовання можливостей з'єднення Кореї. Північно - корейські комуністи настоювали до цього часу, щоб спершу з Південної Кореї забрались геть всі американські війська, — вільні ж корейці говорили, що виїзд військ ЗДА був би насправді запрошенням комуністів до негайної нової інвазії.

● **Даґ Гаммершилд,** генеральний секретар Об'єднаних Націй, під час свого перебування в Південній Африці заскочив свій почот у Йоганнесбурґу, коли він просив зупинити авто, висів з нього і пішов до муринської дільниці, де він розмовляв з муринами й муринками, виселеними з їх давніших хиж та переселених до побудованих урядом домів, проте відмежованих від дільниць, замешкалих білими.

● **В Карльсруге,** в Зах. Німеччині, судитимуть колишнього нацистського генерала Еріха Ерлінґера, якому закидають безпосередню участь у винищенні 2.000 українських і литовських жидів у Києві і в Ковні в роках 1941-43. Ерлінґер, який тепер має щойно 50 років, скривався під чужим прізвищем до листопада 1958 року, коли його арештовано. Акт обвинувачення охоплює коло 5.000 сторінок.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Suns, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917, — authorized July 31, 1918
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Прощання Айзенгавера

Дефіляда, що її президент Д. Д. Айзенгавер прийняв у Форті Гордона, Джорджія, 7-го ц. м., звернення Про Стан Унії з 12-го ц. м. і заповіджена на вівторок 17-го ц. м. його промова до народу — це ті три останні акти, якими він закінчує своє восьмирічне урядування на найвищому становищі цієї країни. Він прощається цими актами з військом, парляментом і народом. Коли ж остання військова дефіляда, яку 70-річний генерал і державний муж прийняв у своєму житті, стояла — природно — під знаком сантименту, а останнє безпосереднє звернення до громадян через радіо і телевізію буде зворушливою маніфестацією найтіснішого пов'язання між любленим і шанованим президентом країни та її народом, то маніфест Про стан Унії — акт політичний.

У цьому останньому своєму щорічному традиційному зверненні до Конгресу, за яким ще тільки має бути зголошений останній прелімінар бюджету, Д. Д. Айзенгавер, який в суботу передає урядування своєму наступникові, підводить у найзагальніших рисах підсумки очолюваних ним двох каденцій республіканської адміністрації. Його завваги, очевидно, були зроблені під враженням закидів збоку критиків його правління. Тому він старався подати найважливіші факти з нинішнього стану Америки у порівнянні з дійсністю, яку застав у 1952 році. Найбільш промовисті й переконливі слова відходячого президента, коли він вказує на стан збройних сил у 1952 році й тепер — розвиток атомової і постання ракетної зброї, народження і розвиток атомово - підводної фльоти, включення в летунство суперсонічних машин і розгорнення міжплянетного досліджування завдяки могутнім далекосяжним кількаступневим ракетам. Найбільш переконливим арґументом Д. Д. Айзенгавера було теж указання на довгий ланцюг гострих міжнародних конфліктів за останніх 8 років, конфліктів, з яких кожний загрожував новою великою війною. Без уваги на слушність чи неслушність критичних міркувань на адресу закордонної політики Айзенгавера і його двох державних секретарів, до історії Америки і світу перейшов уже факт, що Айзенгавер не тільки закінчив безнадійну і в Америці дуже непопулярну війну в Кореї, але й щасливо перевів корабель миру поміж усіми скелями, що ними було наїжене бурхливе море минулих вісім років.

Д. Д. Айзенгавер обороняв своє правління доказами про розвиток нації в усіх ділянках її життя — політичної стабілізації, культури й економіки. Він кількакратно з найбільшим притиском підкреслював провідну лінію, що її тримався в своїй державній господарці: дбати за здорову економіку, оперту на зрівноваженому бюджеті, як підставі тривкого доляра.

Проте, Д. Д. Айзенгавер не твердив, що все в Америці й у світі добре, що він усе найважливіше вчинив, і що його наступник матиме легке завдання. Навпаки — уступаючий президент не приховував, що і в Америці існують важкі й складні проблеми безробіття, опіки над народним здоров'ям, сільсько - господарської надпродукції, будови шкіл, продовжування піонерських зусиль у скасуванні всяких расових обмежень щодо громадянських прав, поборювання дорожнечі. Водночас Президент вказав на дальшу загрозу офензивного комуністичного імперіялізму, підкресливши особливо такі пункти, як Ляос, Куба, Берлін, африканські проблеми й комуно - китайська войовничість. Він признав, що „потрібні нові методи для переборення нових труднощів" і поручав „делікатне відношення і постійну чуйність" супроти актуальних і нових теренів кризи.

Д. Д. Айзенгавер бажав у своєму зверненні „Про стан Унії" здоров'я, мудрости й успіхів новому президентові країни й дякував обом партіям у Конгресі за співпрацю — на початку свого звернення, — а закінчив його висловом віри, що нація залишиться „сильною в мирі" і що нові провідники нації поведуть її до вищих моральних цінностей, зберігаючи балянс між приватною й урядовою відповідальністю. Ці бажання напевно поділяє ввесь американський нарід.

Хрущов обвинувачує

Не цілий рік тому, 19-го січня 1960 р. перший секретар Комуністичної партії України Микола Подгорний, виступаючи на пленумі центрального комітету цієї ж партії присвяченому завданням „по дальшому піднесенню сільського господарства", хвалився небувалими успіхами в цій ділянці у 1959 році й обіцяв, що „український народ зробить усе", щоб добитися ще кращих успіхів у 1960 році, зокрема, щоб „успішно здійснити прийняті зобов'язання — виконати семирічку достроково" не за сім, а за п'ять років. Великими успіхами сільського господарства України хвалився Подгорний і під час свого виступу на форумі Об'єднаних Націй 4-го жовтня 1960 р. в Ню Йорку, заявляючи у відповідь на згадку Діфенбейкера про волелюбний український народ, що „за рівнем розвитку промисловости і сільського господарства Україна перебуває в числі найбільш розвинених країн світу, а за виробництвом сталі, чавуну, за видобутком залізної руди і по ряду інших видів промислової та сільськогосподарської продукції на душу населення" перевершила . . . „Сполучені Штати Америки".

Від часу виступу Подгорного в Ню Йорку минуло три місяці і всі числа та показники Подгорного про зріст і досягнення народного господарства дорученої його намісництву Української ССР дочекалися несподіваного заперечення — і то з уст самого Нікіти Хрущова, який назвав подавані Подгорним числа про минулорічний врожай на Україні ні більше, ні менше, як „фальшуванням статистики" і „обманом держави". Подані Подгорним числа, що Україна випродукувала в 1960 році 183,750,000 центнерів збіжжя, Хрущов назвав брехнею, стверджуючи, що принаймні половина всього врожаю пропала, бо була залишена на полях і розкрадена. Усі ці брутальні атаки Хрущова Подгорний приймав із каяттям, підтверджуючи „абослютну правду" хрущовських тверджень і намагаючись тільки скинути відповідальність за зриви і крах в сільському господарстві України то на місцевих керівників, то на недостачу сільсько - господарських машин, то, врешті, на посуху й на „чорні бурі". Але всі ці виправдування Хрущова не задовольнили, і він переривав їх ще тяжчими вибухами гніву й інвективами.

Подана Подгорним цифра 183,750,000 центнерів була базована на прийнятті середньої врожайности у висоті 16 до 17 центнерів зернових культур з одного гектара. Вона не відбігала надто від висловленої на пленумі ЦК КПУ 19-го січня 1960 року М. Подгорним вимоги „в найближчі роки довести середню врожайність зернових культур до 19 - 20 центнерів . . . з гектара". Ця вимога була тоді апробована і Центральним комітетом КПУ і, ясна річ, керівництвом КПСС. Тепер же Хрущов — на січневому пленумі ЦК КПСС у Москві — виступив із несподіваним твердженням, що гектар української землі повинен давати щонайменше 35 - 40 центнерів, і на цьому побудував свій закид, що половину врожаю змарновано та розкрадено.

Виступ Хрущова, базований на викалькульованих ним нереальних показниках середньої врожайности, був спрямований не тільки проти Подгорного, для якого ця справа може стати кінцем його кар'єри на становищі московського намісника в Україні. Цей виступ треба вважати початком ще одного наступу Москви на українське селянство, що може виявитися в насланні на Україну нової орди партійних наганячів, в чистці керівних сільсько - господарських кадрів і в депортації українських селян на цілинні землі. Це тим більше правдоподібне, що нова атака Хрущова на сільсько - господарський сектор Української ССР не є нічим несподіваним. Її попередила, широка кампанія офіційної совєтської преси проти відсталости різних українських областей в сільсько - господарській продукції, зокрема таких, як Полтавська, де ще на початку січня 1961 року на полях залишалась незібраною кукурудза.

Листи з Европи

ВЕЛИКА БРИТАНІЯ ПЕРЕД ІСПИТОМ ІСТОРІЇ

Журналіста, який інколи відвідує Лондон на шляху між Америкою та европейським континентом, цікавить передусім питання: які висновки з останніх подій робить англійська політика? Під цими подіями маю на думці совєтську офензиву в Об'єднаних Націях, вибори президента в Америці, кризу у Конго та розвиток ситуації в Европі Особливо важливою справою є проблема відношення Англії до її европейських союзників.

Досі Давнінг Стріт, себто міністерство закор. справ Великобританії, лявірував менше чи більше спритно поміж Атлантійським Союзом, Комонвелтом, себто спільнотою народів колишньої імперії, та західньою частиною европейського суходолу. Дотримуючись традиційного принципу рівноваги сил, Лондон дуже уважав на те, щоб ні на одному відтинку не перетягнути струни. Все було дозоване так, що ніде не поставало враження про дійсне заанґажування британської політики. Тільки пов'язання з Комонвелтом справляло часто на обсерваторів враження, що у цій площині Англія схильна йти якнайдалі. Але це була більше зовнішня форма, ніж внутрішній зміст. І, правду кажучи, англійські політики використовували не один раз арґумент солідарности народів Комонвелту, щоб позбутися невигідних з їхньої точки зору зобов'язань супроти Америки та зокрема Европи.

З другого боку, не можна сказати, що Англія не експериментувала зовсім у зовнішній політиці. Але ті експерименти, чи то у відношенні до червоного Китаю, чи у взаєминах із Совєтським Союзом, не дали навіть мінімуму бажаних наслідків. Особливо остання велика спроба прем'єра Мекміллена в ролі посередника між західнім світом та совєтською імперією закінчилась таким провалом, що англійська дипломатія не проявляє тепер ані найменшої охоти у лянсуванні подібних ідей.

Мало того, коли говорити сьогодні з англійськими політиками, то зразу помітно, що в Лондоні відбувається поважна переоцінка вартостей і факторів. Безпосередньою причиною цього є насамперед наука, яку британська політика витягнула з перебігу сесії Об'єднаних Націй у Ню Йорку. А це тому, що там виразніше ніж будь-коли досі, виявилось, наскільки Комонвелт є помічним фактором, а наскільки ця „спільнота" стала свого роду фантомом. Очевидно, стосується це не Австралії, Нової Зеляндії й Канади (хоч і тут починають грати ролю окремі інтереси), але до інших частин колишньої імперії, головно в Азії і в Африці. І так перед урядом "Її королівської величности" постає мариво безсилля або такої „блискучої відокремлености", що це починає лякати не тільки мудріших консерватистів, але й деяких соціялістів з оточення Ґейтскела.

З цим в'яжеться безпосередньо нова ситуація, яка виринула разом із „зміною варти" у Вашингтоні. Доки адміністрація Айзенгавера не проявляла великої ініціятиви, доти англійська дипломатія могла мріяти про передову ролю у західньому світі, хоч би у сенсі ініціятиви, дискусії тощо. Коли, одначе, тепер приходить до влади молода, повна енергії людина типу Кеннеді, шанси англійського острова помітно маліють. Спершу англійські політичні кола сприйняли перемогу Джана Кеннеді з виразною симпатією, вважаючи, що можна надіятись на пожвавлення американської ініціятиви у світовій грі. В цьому відношенні й досі не наступило якихось поважніших змін у настроях, але, під враженням вісток із Вашингтону про деякі наміри майбутнього президента ЗДА, починає наростати атмосфера критики до власної політики. А саме в Лондоні призадумуються над тим, чи не доведеться шукати нових шляхів для Великої Британії аби не втратити міжнародного авторитету. Бо коли Америка вирішить, що треба посилити співпрацю з континентом, себто Францією й Німеччиною, то Англія, спираючися головно на „Комонвелт", може залишитись позаду. Тим більше, що, як виявила теперішня сесія ОН, на деяких партнерів цієї „спільноти" не можна дуже розраховувати.

З цього всього у Лондоні міркують, чи не варто було б, не зриваючи, борони Боже зв'язків з „Комонвелтом", але здаючи деякі догми, що випливають з одностороннього підкреслювання тих зв'язків, поступово переходити на нові позиці. Можливостей, які з такого погляду гідні глибшого передумання, є тільки дві: зв'язатися сильніше, ніж досі, або з Америкою, або з европейським континентом. Третього виходу немає і не може бути.

Очевидно, це покищо думки, якими займаються у кабінетах міністерств та експертів. Як завжди в англійській політиці, ніхто не поспішає а радше всі чекають, поки Кеннеді сформує новий уряд і проголосить програму зовнішньої політики. Але тоді Англія буде примушена шукати нових концепцій для виявлення своїх амбіцій і можливостей.

А. Кораб

РІЗДВЯНОЇ НОЧІ

Іскріє сніг
і зовсім ще не пізно
Прийти тобі
на мій благальний клич.
В краях таких
далеких від Вітчизни,
Зійшла на землю
зоряниста ніч.
Обводить ниву
величавим зором,
І тепла ласка
світиться з очей . . .
А ти прийшла
в сніжинках в пізню пору,
Спинилася,
мовчиш біля дверей.
Схопився я
і пильно оглядаю,
Чи у світлиці
дійсно Ти чи ні,
То на ялинці
свічечки згасають,
То тільки все
привиділось мені.
А рік тому їх
вдома засвітила,
В світлицю друзів
скликала гостей.
Із рук впустила
дзеркало й розбила,
Протяжний окрик
вирвався з грудей.
А друзі говорили:
то на щастя.
Не вірила,
спитала: де воно?
Лиш тьмяні зорі
розцвітають рясно,
І небо, мов
наповнилось вином.

Ю. БУРЯКІВЕЦЬ

„ОКЕЙ" — АМЕРИКАНСЬКИЙ РОМАН

Ленінські нагороди 1960-го року з ділянки літератури в числі інших найбільше заслужених для совєтського режиму письменників і журналістів дістали також дванадцять авторів книжки „Віч-на-віч з Америкою". Це ті дванадцять борзописців, які невідлучно супроводили Хрущова в його тріюмфальній, — як вони пишуть — подорожі по З'єдинених Державах. Самий факт відзначення найвищою літературною нагородою цієї наскрізь фальшивої і бездарної писанини, що має скріплювати культ совєтського диктатора і оплюгавлювати Америку — не вартий був би згадки без цікавої історичної паралелі, яка розкриває незмінність совєтської пропаґанди супроти ЗДА.

Перед нами книжка колись популярного в Совєтському Союзі російського письменника Бориса Пільняка під назвою „Окей" — американський роман. Вийшла вона у Москві у 1933 році — саме в тому році, коли уряд ЗДА офіційно визнав режим Сталіна, а написав її Б. Пільняк після своєї подорожі по Америці в 1931 році.

Сучасні совєтські журналісти, відвідуючи ЗДА, мають з собою неписані запитники, в які вставляють уже готові відповіді, „відсвіжуючи" їх залежно від кожночасної міжнародної ситуації. І тому в їхніх репортажах обов'язково фігурують голодуючі безробітні пролетарі, що в довжелезних чергах стоять на нюйоркському чи шикаґівському давнтавні за „тарілкою зупи", капіталісти, які тільки те й роблять, що укладають пляни на знищення Совєтського Союзу, мурини, яких лінчують за найменший проступок, та ін.

Борисові Пільнякові, цьому гостро спостережливому, як його називали критики, письменникові, второвану тепер совєтськими відвідувачами стежку до Америки, прийшлося пробивати одному з перших. Серед совєтських читачів своїми повістями й романами він заслужив собі славу об'єктивного, в якійсь мірі навіть критично наставленого до большевицького режиму „попутника", тож і всьому тому, що написано у романі „Окей", очевидно, вони вірили.

До Америки приїхав Пільняк як почесний гість якоїсь ближче неозначеної „проґресивної" організації. Ще на пароплаві одержав радіограму про те, що безплатні апартаменти чекають на нього в готелі „Сент Морітц" — одному з найкращих готелів Ню Йорку. Чому безплатні? Бо адміністрація готелю вирішила, що, приймаючи у себе високого совєтського гостя, вона тим самим робить для себе найліпшу рекляму.

Зближаючись да нюйоркського порту, „спостережливий" і „об'єктивний" письменник Пільняк передусім повідомляє своїх читачів, що в статуї Свободи, яка стоїть при вході до того порту, — в її спідниці, під верхніми фалдами, розбудовано каземат - тюрму для політичних в'язнів. Очевидно, чув він про відомий Острів Сліз, але зумисне, задля більшого ефекту, склав на купу ту американську карантину з статуєю Свободи.

З корабля потрапив Пільняк безпосередньо на баль, чи пак „парі", влаштоване на його честь „проґресистами" у Метрополітен - клюбі. „Коли я переглядав список запрошених осіб, — пише Пільняк, — за ім'ям кожного стояли многотомові праці і блискучі біографії: це були найвизначніші письменницькі імена". На тому прийнятті Пільняк виголосив велику пропаґандну промову („прекрасна совєтська література . . . соціялізм . . . грози революції . . ."), яку всі вислухали з глибокою увагою. Про американську літературу не згадує він у своїй книжці ані словом, натомість мальовничо представляє, як Теодор Драйзер на тому „парі" прилюдно виміряв дзвінкого ляпаса Сінклерові Люїсу після короткої виміни думок у справі нобелівської нагороди.

Що побачив і чого недобачив Пільняк у Ню Йорку? — „На розі 2-ої евню і 10-ої вулиці, пише він, є англіканська церква, де раз на тиждень, після проповіді священика, танцюють напівголі жінки, щоб приваблювати людей . . . На Бавері в крамницях продають черевики, поздирані в трупарнях з мерців... В Ню Йорку, де в небо стирчать століповерхові доми, немає жадного зеленого листочка, жадної травинки . . ." На кожній сторінці своєї книжки порозсипав отакі недотепні вигадки „спостережливий" совєтський письменник.

В Ню Йорку Пільняк купив собі нової марки авто, дістав „лайсенс" і з двома місцевими „товаришами" вирушив у подорож до Тихого океану, щоб потім якнайбільше очорнити в своєму „американському романі" країну, яка так гостинно його прийняла. Перед виїздом мав він прикрий „ексидент", про який згадує в гумористичному тоні. „Я вів машину по 6-ій евню, — пише він, — за всіма американськими правилами, проти зеленого світла. Із-за колони вийшла жінка. Вона йшла проти червоного світла. Я затрубів. Жінка не почула. Було їй 60 років, і вона була глуха . . ."

Після того, як ту стару жінку із зламаною рукою і спотвореним обличчям забрали до шпиталю, після того, як на поліції дослідили „ексидент", поліційний саржант, який це дослідження перевів, буцімто заявив так: „Містер Пільняк роздавив леді за всіма правилами, винна в цьому випадку леді, а тому містер Пільняк може вимагати від леді відшкодування за розбите об її голову скло в авті . . ."

Отак совєтський письменник хоче ілюструвати характер американського життя.

У Голлівуді московському гостеві відразу ж запропонували написати просовєтський сценарій, що в рекордово короткий час мав би бути накручений на плівку. Співавтором цього фільму мав бути Френсіс Моріон, а режисером Джордж Гілл. Як помічника режисера запрошено Бориса Інкетера, „русского человска", совєтського громадянина, що „відстав від групи Айзенштейна". З тої затії голлівудських совєтофілів і замаскованих комуністів нічого не вийшло лише з тої причини, що Пільняк, виявивши себе надміру ортодоксальним „попутником", не погодився, щоб у сценарій вставлено кадр про втечу американського комуніста з СССР. „Треба сказати, — пише Пільняк, — що в тій картині працювати я хотів, бо розумів, яке величезне значення має кіно в Америці". Одначе, — згадує він далі, — лекції політграмоти я давав усім тим продюсерам кілька годин підряд . . ."

Дуже тепло зустріли також

(Закінчення на стор. 4-ій)

З совєтської преси

„ВІДРОДИТИ КОЛИШНЮ СЛАВУ ПОЛТАВЩИНИ"

Під таким заголовком кореспондент московської „Правди" А. Черниченко в числі з 3-го січня ц. р. змальовує стан сільського господарства Полтавщини. „Віддавна славилась Полтавщина, — пише він, — як край добробуту, смачних і дешевих сільсько-господарських продуктів. На Україні нерідко можна було чути: „Як полтавська паляниця!" Під цим розуміється пишний пшеничний коровай, а полтавське сало на четверть завгрубшки з м'ясними прожилками відоме далеко поза межами України . . ."

Що ж сталося з сільським господарством Полтавщини?

„Останнім часом, — пише А. Черниченко, — керівники Полтавської области перестали глибоко ним займатися. Полтавщина, з її найродючішими чорноземами ось уже кілька років підряд збирає низькі врожаї, замало продукує м'яса і молока. Колись одна з найпередовіших, Полтавська область стала відстаючою в республіці.

— Ніяк не можемо стати на ноги: то озимина вимерзне, то посіви прихватить літня спека. А як врожаю нема, то і з тваринництвом справа кепська, — пояснюють перший секретар обкому партії Н. Рожанчук і голова облвиконкому А. Мужицький.

На кінець 1960 р. область з превеликим трудом виконала плян продажу молока державі, а завдання у продажі м'яса так і залишилось невиконане. Ось чому по крамницях Полтави та інших міст области м'ясо, сало і масло продається з перебоями.

Цими днями полтавський обком партії слухав звіт керівників области. Виявилася дуже сумна картина: минулого року одна третина корів залишилась яловими; на ланах ще й досі (початок січня) стоїть незібрана кукурудза; пляни виробництва продуктів тваринництва не виконано".

Чи потрібні до цього якісь коментарі?

ЗАБУЛИ ПРО НАУКУ

У зв'язку з проведеною „Ізвєстіями" дискусією на тему „Як вести молодь в науку", група педагогів Томського педагогічного інституту вислала до редакції цієї газети листа, в якому пише: „На жаль, якість високої педагогічної освіти залишає бажати багато кращого. І особливо непокоїть нас послаблення уваги до наукової підготови майбутнього вчителя. Зв'язок навчання з життям іноді розуміють однобічно — як заклик до ремісництва. Справді бо, у пляні на цей навчальний рік передбачається організацію в нашому інституті гуртків: шоферів-аматорів, кіномехаників, радистів, спеціяльні практикуми з фотографії, кінематографічного й драматичного мистецтва, співів, хореографії і т. д. Усе передбачено, опущено лише „дрібницю" — науку".

А проте, дехто в фахівців-педагогів в Америці все ще рекомендує взоруватися на совєтське шкільництво.

„ПРОГРЕСИВНІ" МАЮТЬ ЩЕ ОДНУ НАГОДУ

У московській „Правді" з грудня 1960-го року якийсь Пранас Туменас, зваблений з Канади совєтською пропагандою на „родіну", до Литви, пише про свої 30-річні „поневіряння": „Канада — одна з найбагатших країн капіталістичного світу, але я добре пізнав, що значить її високий рівень життя. Там добре живуть лише ті, кому належать фабрики й залізниці, пароплави й фабрики. Мільйони ж простих людей щодня тремтять за шматок хліба, живуть без ніяких перспектив. Ще тяжче в Канаді положення емігрантів. Місцеві люди дивляться на них, як на суперників, що відбирають їм працю. Емігрантові тяжко дістати права канадійського громадянина. За 30 років я так і не дістав громадянських прав, хоч і віддав тій країні свою молодість . . ."

„Прогресивні елементи" в Канаді мають ще одну нагоду переконатися в брехливості московської „Правди".

С. Риндик.

ДІДОВА РОМАНТИКА

(Кадри)

(3)

Тому по двох-трьох місяцях застосовання екстенсивної системи фурманки балаґули відпродували своїх сліпаків водовозникам, що не потребували бистрих коней. На цім третім щаблі руйнувалася решта біології драгунського ветерана, і його за пару місяців служби при бочці продавали за три крабованці Йойликові.

А в Йойлика були три сини: два розумні, а третій дурний. Цей третій був на голову вищий від своїх братів та вдвоє грубший від кожного з них. Він носив густу бороду і мав широку усмішку на обличчі. Але це був тихий гуморист. Купивши від водовозника коня, розумні брати вели його за місто на толоку — на Циганську Долину. А дурень ішов позаду і ніс довбню. На Циганській Долині коневі зав'язували очі, якщо на котромусь бракувало більма, а дурень робив ще ширшу усмішку, розмахувався довбнею і з усієї сили бив коня по голові. Стародубець падав. А розумні перерізували йому горло і здирали шкуру. Цю шкуру дурень ніс додому. А на решту коня з усіх-усюдів збігалися собаки і зліталися ворони. За кілька днів зникала остання молекула кінського м'яса, а на місці вбивства залишалися тільки чорні плями від крови, бо кості собаки юзтягали по яругах і там їх гризли.

Борух залишився в моїй пам'яті між іншим тому, що я ніколи не бачив, щоб він бив своїх убогих калік. Коли вони по дорозі приставали, Борух сам упирався плечем у люшню чи в кліпак, напружував усі свої сили, аж йому набігали на чолі ковбаси, і так спільними силами витягалося бочку з тяжкої ситуації. Борух не дуже злостився на своїх підручних, бо сам був із тієї кляси щодо здоров'я. Часом тільки з професійного обов'язку покрикував на котрогось із них:

— Гей, гей, тягнибідо! Ану, трохи рушся. Не здихай мені на дорозі! . .

Але є ще одна причина, чому Борух вбився мені в пам'ять: він співав! Їдучи з порожньою бочкою по воду, голосно, на всю вулицю співав, та ще й по-нашому. Чи ви бачили колинебудь такого жида? За це жиди називали його „мішіґене", а ґої любили його. Чому він співав? Він справді був дуже бідний, як і всі інші водовозники, і мав багато дрібних дітей. Треба сказати, що цих дітей дуже любив. Любив за те, що це були його рідні діти, подруге за те, що це були діти Богом вибраного народу, потретє за те, що вони були всі кучеряві і мали великі й лискучі очі, як у його коханої Борушки. Борушка теж без міри любила дітей і завсігди була при надії.

Чи Борухові справді щось бракувало в голові, чи може було там трохи більше, ніж треба, тяжко сказати. Та як би там не було, він часто робив враження оптиміста, навіть ходячого ґавдкамуса, особливо, коли побачив дівчину. Дармащо в подружнім житті Боруха панувала досконала гармонія, побачивши будь-яку дівчину, він не стримувався і висловлював їй цим чи тим співом своє захоплення нею, наприклад:

Якби жінка не била,
То б я лихо робила:
Я б до тебе, Марусенько,
На зальоти ходила!

або

Через води, через броди,
Через перелази
Ходив би я до Марусі
Щодня по три рази!

За мелодію не дбав. Кожну пісню співав на будь-який глас і кожного разу на інший. В техніці співу наподоблював кантора з жидівської божниці. Часом траплялося, що Борухові коні ставали серед дороги і заслухувалися.

— Гей - гей, драгуни! — схоплювався тоді Борух: — А ви, трясця вашій матері, чого стали? Пісні захотілося? Не досить вам оброків? Ві-йо!

І драгуни покірно рушали далі, сліпаючи своїми більмами.

Борух умів кожному щось прикладне заспівати. Коли це була стара жінка, то назустріч їй виривалася пісня:

А в середу тиждень минув,
Як дід бабі кужіль звнцув.
Кужелю! кужелю!
Я ж тя прясти не здужаю.

На це жінки всміхалися.

— А бодай би тобі, Боруше, добро було! — казали деякі.

Але, як я собі добре пригадую, основним мотивом Борухової лірики була Байронівська світова туга, дармащо жарти так густо сипались за ним. Бувало, нема-нема та й зірветься з його уст:

Від Макова до Кракова
Всюди нендза однакова!
Всюди нендза і біда,
Ще й горілка, як вода.

Борух не дбав за чистоту нашої мови і, замість сказати нужда чи злидні, вживав далеко гіршої польської нендзи. А часом доходив просто до дефетизму:

Ой чи літо, чи зима, —
А кінця біді нема!

а, бувало, замість цього співав:

Ой чи літо, чи зима, —
Без куми життя нема!

Отак більш-менш виглядало дунаєвецьке водопостачання, коли ми там були. З приходом большевиків зникли коні взагалі, а гусарські зокрема, і з ними зникла буржуазна професія водовозників. Як там тепер люди засобляються водою, то ліпше не гадати. Колишній спосіб водопостачання практикувався і по інших містах та містечках України і поза нею. Тільки не всюди робили це драгунські коні. Часом були то уланы, часом гранадири, а часом і тяжка гвардія. То як де. Але в наших Дунаївцях було найліпше, бо там був Борух і його золоті співомовки.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ: UKRAINIAN WAR VETERANS — 866 N.. 7th Street — PHILADELPHIA 23, Pa.

РІЗДВЯНИЙ ГІСТЬ

(Число „Веселки" за січень 1961 р.)

Поміж гостями, що завітають до дітей на Різдво, напевно не забракне й „Веселки". Вона знайдеться чи то на різдвяному столі, чи поміж подарунками під ялинкою, вдягнена в нову шату у холодних зимових кольорах — темно-синьому зоряного зимового неба, відбитого ясно-синім відблиском на біленькому снігу. Новий одяг „Веселки", це обкладинка „Веселки" роботи М. Бутовича на 1961-ий рік з портретом Тараса Шевченка, як панівним елементом орнаменту з нагоди сторіччя смерти Поета та вступна ілюстрація цього ж мистця — ангели сповіщають світові народження Спасителя.

І це велике свято християнського світу, зокрема дітей, становить стрижінь січневого числа „Веселки". Гумористичні побажання з нагоди свят і Нового Року несуть читачам популярні персонажі „Веселки". Це віршоване побажання „Веселчині колядники" і вірш „З Новим Роком" Б. Даниловича в цілосторінковому оформленні Е. Козака. Групу колядників, що складаються з школярів, Чапа-Чалапа, Пуня Довгоноса, зайчика й дівчинки - веселочки веде Богдан, козак - характерник, що несе велику звізду.

Дух Різдва й безмежне милосердя Божого Дитятка знайшли свій вислів в оповіданні П. Шкурата, основаному на правдивій події з часів другої світової війни п. н. „Чи ангел принесе мені маму?" з ілюстрацією П. Холодного.

Про те, як зустрічали зиму, Різдво й ялинку лісові люденята гномики - добродушки довідаються діти з першого розділу великого фантастично - казкового оповідання Аве́ніра Коломийця п. н. „Громада добродушна Дадка" з ілюстраціями М. Бутовича. Оповідання буде друковане з продовженням.

Один куток під веселковою ялинкою присвячений виключно малим дітям. Дві повні двокольорові сторінки різдвяно - сезонових віршів з ілюстраціями! Це Г. Черінь „Ще один різдвяний гість" про білочку, що заглядала крізь вікно на ялинку, але не ввійшла досередини на запрошення дітей, бо їй... ніколи. Ілюстрацію виконав П. Холодний. Другий вірш, повний руху й гумору, це Л. Полтави „На снігу", про улюблений дитячий зимовий спорт, санчата й про снігову бабу. Ілюстрація Е. Козака. Вірш „Моя знайома" Л. Полтави з ілюстрацією М. Бутовича представляє зустріч дівчинки з вивіркою, що просить горішка. Врешті вірші К. Перелісної „Наше авто" і Л. Полтави „Два стерна" з кінцівкою М. Бутовича вже своїми наголовками вказують на тему. Зближений тематично до вірша Полтави „Моя знайома" є коротенький віршик Роляндa „Два друзі" про горобчика й Івася, що кожного ранку кормить голодну пташину.

Чап-Чалап з лісовими друзями йде колядувати, зазнавши страхітливих переживань у лісі. Як хочете знати, які це переживання, мерщій прочитайте січневе число „Веселки".

З чергового розділу „Пригод Вовка Неситого" О. Білоусенка (ілюст. В. Цимбала) діти довідаються про те, як Вовчик з пімсти поламав Лесичці - Сестричці санчата, які вона сама собі змайструвала.

Третій тематичний цикл січневої „Веселки", це сторінки нашого славного минулого — проголошення незалежности Української Держави й боротьба за її існування. Цим подіям присвячений вірш Р. Завадовича „Київ" і вірш „Три сотні під Крутами". Сторінки, присвячені цьому циклові прикрашені п'ятьма світлинами Кисва.

Четвертий цикл, це започаткування святкувань сторіччя смерти Тараса Шевченка. На цей цикл складається вірш Р. Завадовича „Сотня літ минає" й статтейка, що пояснює символіку нової обкладинки „Веселки" й подає загальний плян відзначення „Веселкою" ювілейних святкувань Поета.

Розділ пригод Богдана-характерника (Р. Завадович-П. Холодний) подає намір цього козацького отамана піти на рятунок козаків, що не вернулися з морського походу. Богдан хоче дістатися до них попід воду. Про цю підводну козацьку виправу та про перші в світі підводні човни, построєні запорожцями, прочитають діти в лютневому числі „Веселки".

Решту числа виповняють події дитячого життя, народні приповідки, розваги-гри, загадки, кореспонденція з читачами, віршований заклик до передплат і пожертв на пресовий фонд „Веселки".

З січневим числом „Веселка" увійшла в сьомий рік своєї появи. Багато місця у 1961-му році „Веселка" присвятить Шевченківським матеріялам, які допоможуть дітям, школам, курсам українознавства, молодечим організаціям, організаторам Шевченківських святкувань складати програму свят. Крім того буде друкуватися довше оповідання казкового характеру Авеніра Коломийця „Громада добродушка Дадка" про лісових люденят - гномиків з ілюстраціями М. Бутовича та казка - п'єса - оперетка Леоніда Полтави з музикою В. Безкоровайного п. н. „Червона Шапочка. Редакційна тека „Веселки" повна ще й інших прецікавих матеріялів для дітей кожного віку. Тому кожна українська дитина повинна стати читачем - передплатником „Веселки" в 1961-му році.

А покищо бажаємо всім малим читачам і великим прихильникам „Веселки" весело святкувати Різдво Христове й Новий Рік та Водокрищі разом з святочним числом журналу!

В. Б.

Ставайте членами Українського Народного Союзу, а тим самим і співвласниками 28-мільйонового майна організації!

ПОХОРОНИ МИТРОПОЛИТА КИР КОНСТАНТИНА БОГАЧЕВСЬКОГО

(Закінчення зі стр. 1-ої)

подвір'я. Крайню частину церковної нави, з лівої сторони, від вікна, призначується для представників преси. Вони входять бічним входом і пред'являють довідку впорядникам. Владики, вище й нижче Духовенство збираються у призначених для них кімнатах катедральної школи, а літургізуючий Архиєрей і асиста в Архиєпископській Канцелярії. Духовенство має бути зодягнене у священичі ряси й мас мати чорний епітрахиль; побажаним є, щоб голови були накриті колпаками. Зі школи виходить процесійний похід від восьмої вулиці й йде вулицями Бравн і Френклин до катедри, займаючи місця у лавках, як було вже сказано; процесійний похід замикає літургізуючий Архиєрей зі своєю асистою. Головними впорядниками під час похорону призначується всч. о. Василя Шеремету, всч. о. Михайла Федоровича і всч. о. Василя Лостина. Вони подбають про те, щоб процесійний похід вийшов зі школи в 9:40 год., та щоб під час процесії її учасники зберігали відповідний до хвилі настрій, а в церкві займали призначені місця. Прохається придержуватись вказівок і доручень впорядників та зберегти повагу хвилини. Присутні вірні й члени організацій уставляються біля катедрального храму, за вказівками впорядників.

Президент розстається з членами свого кабінету

Вашингтон. — 13-го січня президент Айзенгавер відбув останнє засідання з членами свого кабінету, на якому присутні висловлювали свої завваги про спільну працю під проводом Айзенгавера. На цьому останньому засіданні відбулося традиційне подарування президіяльного крісла Президентові, за яке члени кабінету платять по $88 до федеральної скарбниці. Членам кабінету дарують президіяльні крісла їхні працівники, платячи за них по $88. Присутні з признанням говорили про Айзенгаверів провід. Айзенгавер був зворушений і сказав, що він не хоче розставатися зі своїми помічниками словами „до побачення", тільки бажає всім щастя, думаючи, що буде з ними часто бачитися.

На радаровій вежі на океані згинуло 27 осіб під час бурі

Ню Йорк. — 16-го січня в ранніх годинах не було жадного знаку, що хтонебудь із 27ох осіб радарової вежі, яка стояла у віддалі 80-ох миль на південний схід від Ню Йорку, врятувався. У вечірніх годинах 15-го січня була остання вістка від залоги тієї вежі, яка просила про допомогу, надавши знаки С. О. С. Фльота негайно вислала літаки на рятунок, з яким поспішили також і найближчі кораблі, що були в тому районі на океані під час сильної бурі. Знайдено тільки рятункові човни без людей і порожній збірник від пального. На вежі було 14 членів залоги і 13 робітників, які направляли цю дослідну вежу фльоти, бо вона була пошкоджена гураганом „Донна". Летунство повідомляє, що треба вважати, що всі люди на цій вежі загинули у хвилях океану, які були дуже високі. Розшуки продовжувались під час ночі і під час ранку. Вночі важко було знайти цю вежу, або якісь її частини.

Уряд заборонив американцям посідати золото за кордонами ЗДА

Вашингтон. — Від 1933 року американські громадяни не мають права купувати і бути власниками штаб золота, а 14-го січня ц.р. президент Айзенгавер поширив цю заборону на за кордон, заборонивши американцям мати золото в чужих країнах. Ця заборона відноситься і до американських підприємств, які купували золото за кордоном і там переховували його. Не знати, скільки золота мають американці в чужих країнах. Здогадуються, що вартість цього золота є більша від $100,000,000, але менша від $1,000,000,000. Вартість всього золота у вільному світі (поза СССР) виносить $40 більйонів, з чого ЗДА мають майже половину. Дехто сумнівається, чи нова заборона матиме практичні наслідки, бо важко є контролювати американських власників золота поза межами ЗДА. Нова заборона має на цілі зменшити відплив долярів і золота поза межі країни. Кеннедів секретар скарбу Даглес Діллон був поінформований про цю заборону. Діллон повідомив про новий Айзенгаверів розпорядок Кеннеді.

ЧЕРВОНА КАЛИНА І ПЛАСТ

Відомо, що після першої світової війни й короткого застою, що прийшов внаслідку катастрофи визвольного зриву, провід усього зорганізованого українського життя в Західній Україні перейняли колишні наші військовики. Будучи на керівних становищах у централях найповажніших українських установ і організацій у Львові і в краю, колишні українські вояки насправді надавали тон усьому тодішньому українському зорганізованому життю в Польщі. Воно стосувалось також плекання товариської культури, полученої із плеканням культу вояцької традиції. Для цієї цілі колишні українські вояки, які близько стояли до „Червоної Калини" і „Молодої Громади", улаштовували щорічні репрезентаційні „Вечерниці Червоної Калини". Тим самим підкреслено культ червоної калини, як символ визвольної війни. Гурт колишніх українських вояків, опинившись після другої світової війни в Америці, рішили бодай частинно продовжувати свою колишню працю. Вони відновили в Ню Йорку Видавництво „Червоної Калини" й відновили традицію щорічних вечерниць „Червоної Калини", як одної з найкращих карнавалово-товариських імпрез.

Щоб підготовити передачу молодшому поколінню місію продовжування цієї традиції, Дирекція Видавничої Кооперативи „Червона Калина" в Ню Йорку вже давно обмірковувала думку про співпрацю з „Пластом", як організацією за ідеологією, духом і традицією найближчою військовикам. Відомо, що саму назву „Пласт"-„пластун" — взято від розвідчих відділів кубанського війська. В першій українській військовій формації в 1914 році поважну ролю відограли колишні пластуни. І коли наші військовики вернулися в Західню Україну, то відновили „Пласт" і додали до загальних чеснот скавтінґу культ плекання військово-лицарської традиції. Отож „Пласт" став насправді перемником лицарської традиції українського війська. І в Німеччині, після другої світової війни, відновлено „Пласт", а куреневі „Червоної Калини" передано символічно цю традицію.

Щоб і надалі зберігати і кріплювати співпрацю, відбулась кілька днів тому нарада, в якій взяли участь два члени Дирекції В-ва „Червоної Калини" в Ню Йорку, інж. І. Вінтоняк і ред. І. Кедрин-Рудницький, та від Пласту пані Ольга Кузьмович, голова Крайової Пластової Старшини, і Наталія Макаревич, що є Крайовою Командантою Пластунок, в справі співпраці в уладжуванні Вечерниць „Червоної Калини". Всі названі не мали найменших сумнівів щодо правильности і доцільности, щоб традицію Вечерниць „Червоної Калини" перейняв з часом „Пласт" і щоб тому вже від найближчих оцих Вечерниць, які відбудуться 11 лютого ц. р. у Народному Домі в Ню Йорку, була тісна співпраця між „Червоною Калиною" і „Пластом". „Пласт" буде репрезентований в Діловому Комітеті, „Пласт" співпрацюватиме в організуванні такого гарного, започаткованого „Червоною Калиною" звичаю, як презентацію молодих дебютеж у технічному переведенні Вечерниць.

Співпраця „Червоної Калини" з „Пластом" навіть у цій одній ділянці, буде добрим прикладом до наслідування: як дбати за плянове передавання в молодші руки справ, що їх розпочали і ще ведуть руки старших віком громадян. Очевидно, що це тільки перший крок до співпраці між „Червоною Калиною" і „Пластом" і що цей початок може дати поштовх до тісніших взаємин між українськими комбатантами узагалі та „Пластом".

А. Б.

Замість квітів на могилу
сл. п. д-ра **МИХАЙЛА ГОДОВАНЦЯ**
зложили на „КОДУС" — $10.00
С. і К. ГОДОВАНЦІ

Комітет Об'єднаних Американсько-Українських Організацій м. Ню Йорку
ВІДДІЛ УККА
влаштовує
в НЕДІЛЮ, 22-го СІЧНЯ 1961 р.
в год. 6:30 вечора
в залі
WASHINGTON IRVING HIGH SCHOOL
при 17-ій вул. і Вашінґтон Ірвінґ Плеці

СВЯТО САМОСТІЙНОСТИ і СОБОРНОСТИ

присвячене
43-ИМ РОКОВИНАМ ПРОГОЛОШЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ САМОСТІЙНОСТИ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ.

В ПРОГРАМІ:
Відчитання Універсалів, Проклямації Українського Дня губернатором стейту Дост. Н. РОКЕФЕЛЛЕРОМ і мейором міста Ню Йорку Дост. Р. Ф. ВАГНЕРОМ; Промови в українській і англійській мовах.

В МИСТЕЦЬКІЙ ЧАСТИНІ:
Український хор „ТРЕМБІТА" під кер. В. В. БУДНОГО, при співучасти артисток Іванни КОНОНІВ і Валі КАЛИН, при фортепіяновому супроводі проф. Б. БАЗАЛІ; Скрипкова оркестра Українського Музичного Інституту, під кер. проф. В. ЦІСИКА і 30-ий Курінь Пластунок-юначок ім. С. Галечко.

БОГОСЛУЖБИ
В НАМІРЕННІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ
будуть відправлені
в українських церквах — перед полуднем.

В год. 12:00 вполудне — перед ратушем м. Ню Йорку, на якому в тому часі повіватиме, побіч американського, УКРАЇНСЬКИЙ ПРАПОР
відбудеться

АПЕЛЬ МОЛОДІ

Просимо в цей день вивісити на своїх домах і організаціях, американський і український прапори.

До численної участи в Богослужбах, Апелю і Святі запрошуємо учасників Визвольних Змагань, представників Організацій з прапорами, Ветеранів і молодечі Організації в одностроях та Українське Громадянство великого Ню Йорку й Околиці. Своєю масовою і зорганізованою участю докажім, що нам є дорога Воля Українського Народу, для якої боролися і боряться найкращі сини і дочки українського народу.

Український Конгресовий Комітет Америки
ВІДДІЛ у БОСТОНІ, Масс.
при співпраці місцевих Організацій
— влаштовує —

СВЯТО ДЕРЖАВНОСТИ і СОБОРНОСТИ УКРАЇНИ

22-го СІЧНЯ 1918 і 1919 р.
в неділю, 22-го січня 1961 р.
в год. 4:00 по полудні
в церковній залі
ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ СВ. АНДРЕЯ,
при 24 Оршард Роуд, Джемейка Плейн, в Бостоні, Масс.

На святі передбачається, крім святочних доповідей, виступи церковних хорів, молодечих Організацій ЮСУМА й Пласту, учнів шкіл українознавства та поодиноких осіб.

До численної участи запрошує все Українське Громадянство

ЕКЗЕКУТИВА ВІДДІЛУ УККА

ПОВІДОМЛЕННЯ

Високошановних наших Клієнтів, українські Установи і Організації, які мають заборгування у „СВОБОДІ" з титулу своїх оголошень, просимо ВИРІВНЯТИ свої зобов'язання — найдалі до 25-го СІЧНЯ 1961 року.

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ"

Пластове Підприємство „Молоде Життя"
НЮ ЙОРК — 302 Іст 9-та вул.
повідомляє,
ЩО МАЄ НА СКЛАДІ
УКРАЇНСЬКІ, НАЦІОНАЛЬНІ ПРАПОРИ,
які в дні 22-го січня
повинні прикрашувати приміщення усіх українських установ та помешкання всіх свідомих українців.
ЦІНА за прапор 3.50 дол.
Висилка за попередньою готівковою заплатою або на COD.

При цьому „МОЛОДЕ ЖИТТЯ"
дякує
тисячам покупців СВЯТОЧНИХ КАРТОК, виданих „Молодим Життям" за совісне розчислення за одержані картки та за сотні листів з подякою та побажаннями, які наспіли до „Молодого Життя". Водночас прохає тих, які ще не розчислилися за святочні картки, та їх не повернули, щоб вони це якнайскоріше вчинили, щоб не наражувати цього єдиного пластового підприємства на втрату грошову та витрату часу на пригадки й упімнення.

Повідомляємо всіх Друзів і Приятелів сумною вісткою, що
НАША НАЙДОРОЖЧА ДРУЖИНА І МАТИ

Ксеня з Ламацьких РЕКРУТ

упокоїлася на наш Новий Рік
о годині 2:55 рано.

Горем прибиті:
ОМЕЛЯН РЕКРУТ, муж
діти і внуки.

ТИТАНІЄВИЙ КЛЮБ
Ню Йорк
— повідомляє, що —
в п'ятницю, 20-го січня 1961 року
в приміщенні
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ в НЮ ЙОРКУ,
при 140 Друга Еве., заля ч. 22 на першому поверсі,
— відбудуться —

ІНФОРМАТИВНІ ЗБОРИ ШЕРОВЦІВ
Continental Titanium Corp.

на яких будуть подані інформації про стан Корпорації, а зокрема про будову нової хемічної фабрики для перерібки титанієвої руди на титанієвий оксид та про введення шерів на біржу.

До участи у Зборах запрошені всі власники шерів КТК нюйоркської метрополітальної округи. Гостям раді.

ПОЧАТОК — в год. 7:00 вечора.

За Титанієвий Клюб у Ню Йорку:
Микола **ШПИТКО**, голова — Василь **БАЛАБАН**, секр.

Після довгих і тяжких терпінь, запричастившись Святих Тайн,
упокоїлася
дня 12-го січня 1961 року

Галина ПИЛИШЕНКО

донька
о. Порфірія і Марти **ЛОПУХОВИЧ**,
у віці 65 років.

ПОХОРОН відбудеться в **СУБОТУ**, 14-го СІЧНЯ 1961 року, по полудні.

Горем прибиті:
муж — **ВАСИЛЬ**
діти — **ВОЛОДИМИР і СВЯТОСЛАВА**
внука — **ОРИСЯ**
і Родина

НОВІ КНИЖКИ

ОПОВІДАННЯ

Я. Майданик. ВУЙКО Ш. ТАВАЧНЮК І ІНШІ НОВІ КОРОТКІ ОПОВІДАННЯ. Поверх 100 ілюстрацій автора. Вінніпеґ, 1959. м. 8°. Стор 134+3 нп.

МОВОЗНАВСТВО

J. B. Rudnyckyj. STUDIES IN ONOMASTICS. II. Toponymy. Ukrainian Free Academy of Sciences. Series: Onomastica, No. 15. Winnipeg, 1958. 8°, pp. 64.

E. Borschak. LE NOMS DE FAMILLE UKRAINIENS. L'Academie Ukrainienne Libre des Sciences. Serie: Onomastica, No. 18. Winnipeg, 1959. 8°, pp. 16.

J. B. Rudnyckyj. VASYL SIMOVYCH (1880-1944). (Reprint from ONOMA, Louvain, 1959). 8°, pp. 4 np.

J. B. Rudnyckyj. FUNCTIONS OF PROPER NAMES IN LITERARY WORK. Sonderdruck aus: Stil- und Formprobleme in der Literatur. Vortraege des VII. Kongresses der Internationalen Vereinigung fuer moderne Sprachen und Literaturen in Heidelberg. (Heidelberg, 1959). 8°, pp. 378-383.

ЕТНОГРАФІЯ І ФОЛКЛЬОР

Яр. Рудницький. МАТЕРІЯЛИ ДО УКРАЇНСЬКО-КАНАДІЙСЬКОЇ ФОЛКЛЬОРИСТИКИ Й ДІЯЛЕКТОЛОГІЇ, 2. Українська Вільна Академія Наук. Збірник Заходознавства. Т. V (3). Вінніпеґ, 1958. 8°, Ст. 285-540+4нп.

The University of Manitoba, Department of Slavic Studies. READINGS IN CANADIAN SLAVIC FOLKLORE. I. Texts in Ukrainian. Compiled and edited by J. B. Rudnyckyj. The University of Manitoba Press. Winnipeg, 1958, pp. XI +1 np+192.

J. B. Rudnyckyj. UKRAINIAN-CANADIAN FOLKLORE. Texts in English Translation, Compiled and edited by... Ukrainian Free Academy of Sciences Series: Ucrainica Occidentalia. Vol. VII(5). Winnipeg, 1960. 8°, pp. 222.

KOBZAR. Ukrainian Folk Songs. Українські народні пісні. Ukrainian National Youth Federation of Canada. Toronto, Ont. 1959. 8°, pp. 32.

ІСТОРІЯ І СПОГАДИ

IVAN MAZEPA: HETMAN OF UKRAINE. On the 250th Anniversary of his Rising against Russia. (Collection of Articles and Essays which appeared in Issues Nos. 2, 3 and 4, 1959, of The Ukrainian Quarterly). Published by the Ukrainian Congress Committee of America, New York, 1960. 8°, pp. 120.

Theodore Mackiw. LIFE OF MAZEPA and MAZEPA IN THE LIGHT OF CONTEMPORARY ENGLISH AND AMERICAN SOURCES. Reprinted from: Ivan Mazepa: Hetman of Ukraine. Published by The Ukrainian Congress Committee of America. New York, 1960. 8°, pp. 31+1np.

Українське Православне Братство імени Митрополита Василя Липківського. НАКАЗИ ЦЕРКОВНИМ СОБОРАМ І ЦЕРКОВНИМ РАДАМ УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ ВИДАНІ У М. КИЄВІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЮ ПРАВОСЛАВНОЮ ЦЕРКОВНОЮ РАДОЮ В 1927 РОЦІ. Вотербурі, США, 1960. 8°, стор. 63 + 1нп.

Roman Smal-Stocki. DIE ERFORSCHUNG DER EMIGRATION AUS DER RUSSISCHEN IMPERIUM UND IHRE AUFGABEN. Sonderdruck aus „Jahrbuecher fuer Geschichte Osteuropas". Band 8, Heft 2. Zum XI Internationalen Kongress fuer Geschichtswissenschaften in Stockholm. (1960). 8°. pp. 231-235.

БІОГРАФІЇ

Joe Choate. THE BEST ANSWER IS AMERICA. A Biography of Dr. Alexander Sas-Jaworsky. Vantage Press, New York - Washington - Hollywood. 1959, 8°, pp. 200+4 np.

РЕЛІГІЯ

о. Володимир Ґавліч, ЧСВВ. ТЕРПІННЯ НЕВІДСТУПНИЙ ПРИЯТЕЛЬ ЛЮДИНИ. Слово Доброго Пастиря. Видавництво ОО. Василіян у ЗДА, Рік XI, книжечка 111, Ню Йорк, 1960. 32°, стор. 63+1нп.

о. М. М. Соловій, ЧСВВ. ПОЯСНЕННЯ СЛУЖБИ БОЖОЇ. Слово Доброго Пастиря. Видавництво ОО. Василіян у ЗДА. Рік XI. Книжечка 113, Ню Йорк, 1960. 32°, стор. 96.

ПОЛІТИКА І ПУБЛІЦИСТИКА

Євген Ляхович. ФОРМА І ЗМІСТ УКРАЇНСЬКИХ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ. Накладом автора. Ню Йорк, 1960, 8°, стор. 195+1 нп.

Е. Маланюк. ILLUSTRISSIMUS DOMINUS MAZEPA. Тло і постать. Видання „Вісника" ООЧСУ, Ню Йорк, 1960. 8°, стор. 32.

RUSSIAN COMMUNIST EMPIRE UNDER KHRUSHCHEV. A Statement on Russian Communist Imperialism and Policy of Liberation on the occasion of Summit Conference. American Friends of Anti-Bolshevik Bloc of Nations, Inc. New York, 1960. 8°, pp. 10+2np.

Ukrainian Congress Committee of America, Maryland Branch. UKRAINE. THE ACHILLES' HEEL OF THE SOVIET RUSSIAN EMPIRE. Baltimore. 1959. 8°, pp. 8 np.

PODGORNY'S U.N. ADDRESS: FICTION AND FACT ON UKRAINE. Memorandum to United Nations General Assembly XVth Session. Submitted by The Ukrainian Congress Committee of America. October 1960. 4°, pp. 8 np.

RUSSIAN IMPERIALISM AND COLONIALISM. Memorandum to United Nations General Assembly XVth Session, submitted by The Ukrainian Congress Committee of America. October 1960. 4°, pp. 8 np.

ЗБІРНИКИ И АЛЬМАНАХИ

Товариство Українсько-Американських Горожан у Филаделфії, Пенсилвенія. ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ 1909-1959. Филаделфія, 1959. 8°, стор. 238+62 нп. оголошень.

SOUVENIR BOOKLET. Ukrainian Art Exhibit. September 24 — October 2, 1960. Published by The Ukrainian Art Exhibit Committee. Detroit, 1960. 8°, pp. 60 np.

„ОКЕЙ" — АМЕРИКАНСЬКИЙ РОМАН

(Закінчення зі стор. 2-ої)

у журналістичному світі московського гостя, який приїхав оббріхувати Америку. „Мене, — пише він, — різні журнали просили написати для них оповідання". Але правовірний „попутник", хоч і пропонували йому за друкований аркуш від 100 до 2,500 долярів — „не мав часу".

Окрему увагу присвячує Борис Пільняк Фордові та його фабрикам. Однак, про вперше застосовану Фордом конвеєрну систему не знайшов сказати нічого іншого, як те, що робітникам, які працюють на конвеєрі, деталі машин раз-ураз б'ють по голові, внаслідок чого ці робітники ... лисіють. „У заводських лікарнях Форда робітники за лікування мусять платити, — пише Пільняк. — Але Форд — філософ, і в його лікарнях до ліжок хворих приладжують варстати, щоб хворі, навіть лежачи, прикручували шруби або виконували якусі іншу працю... Якщо робітник, — пише він далі, — подарує своїй нареченій білет до кіна або китицю квітів і про це довідаються фордівські „аґенти моральности" — він не дістане в кінці тижня коверти з чеком..."

У деяких місцях Пільнякової книжки чути немовби далекий відгомін правди. Ось так силкується він висміяти американських лісопромисловців, які на своєму з'їзді вимагали заборони на імпорт совєтських деревних матеріялів, арґументуючи тим, що „совєтський ліс рубають руки засланців, а вільна Америка не може користати з невільної праці".

Американський роман „Окей" — як його назвав Борис Пільняк — має 350 сторінок дрібного друку, і кожна його сторінка є літературно оформлений фальш чи, в кращому разі, напівфальш. Свого часу в СССР ця книжка мала великий успіх — не менший, як Ільфа і Петрова „Одноповерхова Америка". Це були дві книжки, з яких совєтський читач, як у кривому дзеркалі, мав уявляти собі злокепську країну свободи і добробуту. Вони стали за взірець для наступного покоління совєтських письменників і журналістів, зокрема зятя Хрущова, редактора московських „Известий" Аджубея, які продовжують обдурювати підсовєтських людей друкованим словом.

Доля правовірного „попутчика" Бориса Пільняка — сумна: під час сталінських чисток 30-ох років він був розстріляний, як „ворог народу" і — „американський шпигун". Хрущов його й досі не регабілітував.

В. С-ко

В перші роковини смерти бл. п. Степана Бандери в Джерзі Ситі, Н. Дж.

Організація Оборони Чотирьох Свобід України (12-ий Відділ) та Спілка Української Молоді Америки влаштували 15-го жовтня о год. 8-ій веч. в церковній залі української кат. церкви св. Петра і Павла Академію в перші роковини трагічної смерти голови проводу організації українських націоналістів сл. п. Степана Бандери. Перед Академією відбулася Панахида в тій же церкві, яку відправили оо. Борса і Бачинський в приявності парохіян.

Академію відкрив голова 12-го Відділу ООЧСУ п. Іван Цьолко. Доповідь, присвячену пам'яті Ст. Бандери прочитав учитель „Рідної Школи" п. Євген Ясіновський. В мистецькій частині Академії виступили: оркестра „Сурма" під дириґентурою п. Ів. Драгана, Юна Сумівка М. Гаврилюк і учениця „Рідної Школи" А. Дидик з деклямаціями та п. Ів. Цьолко з рецитацією.

Академія закінчилась словом проф. П. Савчука та відспіванням приявними національного гимну. Церковна заля була заповнена парохіянами на чолі з о. Зин. Бачинським.

Виконавцям програми, організаторам і громадянству, що так численно взяло участь — глибоке признання

В. А.

Веселий вечір Володимира Шашаровського у Филаделфії

При виповненій залі Українського Горожанського Клюбу 6 листопада і вдруге при виповненій залі Клюбу дільниці Найставн 4 грудня режисер Володимир Шашаровський вивів на сцені веселу ревію, представивши не лише нову програму, але теж нових виконавців. Володимир Шашаровський має великий досвід у виставах легкого жанру. Ще перед війною веселі програми Шашаровського тішилися популярністю серед театральної публіки в рідному краю. Шашаровський вміє змонтувати ревію, щоб вона заблисла багатством веселої програми: куплетами, скечами, пісеньками, музикою і танком. Він теж і майстер конферансу. У новій програмі Шашаровського почули ми знаменитий і дуже актуальний монолог з теперішнього побуту в Україні Мартина Задеки у виконанні Шашаровського, ґротесковий діялог теж з актуального побуту української громади за океаном Анатоля Радванського, у виконанні Шашаровського і Радванського, скеч Олега Лисяка у виконанні Шашаровської, Шашаровського, Радванського і Ткача. У скечі Анатоль Радванський створив ґротесковий тип емігранта надзвичайно пластично і з акторською рутиною. Гарно і живо випали танки у виконанні молоденьких танцюристок сестер Желехівських і Бережної. Танок ляльок з курантового годинника був попереджений настроєвою деклямацією Юлії Шашаровської. В інсценізації „Тройка", що засягала до політичної сатири, крім танцюристок виступив теж Володимир Мельник. Актуальні куплети співав-рецитував Володимир Шашаровський, пісеньки співали Юлія Шашаровська і Анатоль Радванський при акомпаніяменті Зої Маркович. Пісеньки давні і не надто ефектовні, теж і сценка „Бальбітників" мало переконлива. Вистава мала успіх. Численна публіка провела вечір весело і приємно.

О.

● **Співкоординатор** виборчої кампанії віце - президента Ричарда М. Ніксона Роберт Г. Фінч заявив, що немає певности, чи Ніксон в 1964-му році старатиметься про номінацію на республіканського кандидата на президента.

Півтора тисячі осіб взяли участь в концерті-балі „Думки" в Ню Йорку

Ню Йорк. — У традиційному концерті-балі хору „Думка" в Ню Йорку, влаштовуваному щороку під новий рік старого стилю, взяло в минулу суботу 14 ц. м. участь кругло півтори тисяч осіб. Велика заля Мангеттен Сентеру виповнилась представниками старшої і молодшої ґенерацій, тут народжених і новоприбулих, при чому між приявними були передові громадяни різних груп і організацій. Вечір був започаткований концертовою частиною, при чому чоловічий і мішаний хори „Думки" виконали колядки й щедрівки Людкевича „Бог Предвічний", Ступницького „Ой дозволь пан хазяїн" Стеценка і „Добрий вечір", як також Бортнянського „Слава во вишних Богу". Опівночі відбулась ревія за текстом Е. Козака і В. Коломийського, виконавцями якої були З. Осінчук, В. Стефанишин, панна Н. Глоба і М. Василик. У ревії взяла участь „вісімка" ревельєрсів: О. Ляхович, М. Марко, А. Новицька, Н. Пашковська, І. Декайло, А. Добрянський, І. Раковський і В. Слиж. У танковій групі взяли участь І. Базилевська, Д. Ґенза, З. Крупська, І. Масна, С. Масна, М. Олинець. При фортепіяні під час ревії був Л. Побігушка, акордеоніст Т. Шипко. Фінал „З новим роком" І. Недільського виконали хор і оркестра В. Босого. Поставою зайнявся В. Лисняк, танки оформила О. Ґердан-Заклинська, декорації виконав В. Титла, музичне оформлення до ревії зладив Б. Титла, а світлом і звуком керував Я. Недільський. Буфетом зайнялись пані з 64-го Відділу СУА. Танці тривали до 3 год. ранку.

Міністер закордонних справ Англії прославляє миролюбність ЗДА

Лондон. — У зв'язку з відходом американського амбасадора Джана Г. Вітні з його становища, на прощальному бенкеті в його честь англійський міністер закордонних справ лорд Юм ствердив, що „американський нарід є найблагороднішим і найбільш миролюбним народом у світі". Не називаючи комуністів за іменем, але з виразним натяком на Москву й Пейпінґ, лорд Юм заявив, що „ті, які оскаржують американців у войовничих інтенціях — або не знають їх, або вважають, що Америка, як лідер вільного світу, стоїть впоперек їх власним амбітним інтересам". Англійський міністер висловив переконання, що коли б між двома світовими війнами американсько - англійські взаємини були такі тісні і близькі, як є тепер, то не було б прийшло до вибуху останньої світової війни. Амбасадор Вітні зискав собі не тільки в англійському уряді, але й у широкому англійському громадянстві велику пошану й популярність, бо він із своєю дружиною методично впродовж років об'їздив усю Англію вздовж і впоперек, нав'язуючи всюди знайомства і виявляючи захоплення для Англії, її мешканців і звичаїв. Амбасадор Вітні у своїй промові на тому бенкеті в минулу середу 11-го січня висловив здивування з приводу появи в англійській пресі карикатури, в якій Америка представлена як зачмелений войовничим чадом вояк, який наставлений на стрілянину в Ляосі.

Москва старається вбити клина між Францію і Західню Німеччину

Бонн. — За переконанням закордонних обсерваторів в Бонні і в Парижі, совєтський уряд передумує всі можливі способи, як би послабити тісні теперішні взаємини між Зах. Німеччиною і Францією. Близькі зв'язки між тими двома країнами, що їх осягнули два лідери, що думають далекосяжними категоріями, Аденауер і де Ґоль, були віддавна сіллю в оці Москви. Недавно совєтський амбасадор у Парижі Віноґрадов зробив таємничий натяк, що Совєти „мусять повести деякі дії", якщо вісь Париж-Бонн буде далі скріплювана. Подібно висловився совєтський амбасадор в Бонні Андрей Смірнов. Водночас Хрущов висловився до західньо-німецького амбасадора в Москві Кролля, що він не є проти покращання совєтсько-німецьких взаємин, а цю заяву охоче підхопив Аденауер. Москва використовує у своїй пропаґанді на терені Німеччини факт, що ЗДА, внаслідку дефіциту платничого балансу, хочуть дістати від Зах. Німеччини фінансові полегші у формі більших замовлень на достави зброї чи приспішеної заплати довгів. Большевицька пропаґанда старається обнизити престиж Америки в очах німців, що ніби Америка зійшла до ролі „жебрака", та що Франція і так не всилі помогти нічим Німеччині, бо сторчить з головою в альжирському кітлі. Аденауер, за газетними коментарями, радий використати залицянки Москви для відсунення дальшої кризи довкола Берліну, але не вірить, щоб Хрущов погодився на будь-яке з'єд- погодився на будь-яке з'єднення Німеччини на базі її

● **Варшавський** тижневик „Факти і мислі", дуже бідкає над фактом, що на 28.535.000 поляків кругло 22 мільйони є практикуючими католиками. Цей комуністичний атеїстичний часопис вважає за дуже „тривожне" явище, що навіть за комуністичного режиму ледви 5 мільйонів осіб у Польщі заявили, що вони байдужі до справ віри й релігії.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вужча громада, Ваша установа! Місячні чи річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирівнюйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

П'ЯТНИЦЯ, 20-го СІЧНЯ 1961 р.

БАЙОН, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва Т. Шевченка, Відд. 281 о год. 7-ій вечора в УНДомі, 37 Іст 23 вул. — І. Довгань, секр.

СУБОТА, 21-го СІЧНЯ 1961 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 117, в домівці при 33 E. 7th St. — Управа.

БЕТЛЕГЕМ, Па. — Річні Збори Б-ва св. Димитрія, Відд. 288, в год. 7:00 веч., в церковній залі, при 3-ій і Карбан вулицях. — Д. Мушастий, секр.

ОЗОНЕ ПАРК, Н. Й. — Річні Збори Т-ва „Вільна Україна", Відд. 200, в залі, де звичайно, в год. 7:30 веч. — В. Ворґул, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Річні Збори Т-ва І. Франка, Відд. 372 о 6 год. веч. у Ігел Гол, 210 Чірч вул. — П. Шило, секр.

НЕДІЛЯ, 22-го СІЧНЯ 1961 р.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — Річні Загальні Збори Брат. о. Николая, Відд. 104, о год. 2-ій по пол., в УНДомі при 760 Стейт вул. — Г. Месак, секр.

Посмертні згадки

ЗОФІЯ МИКУЛА, довголітня членкиня Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, Відділ 94 УНС в Гемтремк, Міш., померла дня 27 грудня 1960, проживши 72 роки. Покійна родилась 9 травня 1888 р. в селі Острови, пов. Сокаль, Зах. Україна. До УНСоюзу і до Т-ва вступила 28 січня 1917 р. Покійна полишила в глибокому смутку мужа Петра, сина Миколу, дочку Марію Садович, дочку, сестру М. Бенедікту О. С. В. М., і дочку Євгенію Ґеґ та 8 внуків. Похорон відбувся 31-го грудня 1960 з укр. кат. церкви Неп. Зач. Преч. Діви Марії, а відтак на цвинтар Мавнт Олівет при участі родини, знайомих і членів Т-ва та інших церковних організацій. — Вічна Їй Пам'ять!

В. Крушельницький, секр.

СОФІЯ ПЕТРИК, членкиня Тов. Запорожська Січ, Відд. 367 УНС, померла дня 24-го грудня 1960. Покійна родилася 18 березня 1890 в селі Залужа, пов. Рогатин, Зах. Україна. Вступила до УНС 18 березня 1926. Полишила в смутку дві доньки Марію і Анну, п'ять синів Богдана, Теодора, Івана, Петра і Михайла та сестру Анну Айд. Похорон відбувся 28 грудня 1960 з похоронного заведення до церкви св. Йосафата, а потім на цвинтар Голі Сипелкер при участі родини, членів і знайомих. — Вічна Їй Пам'ять!

В. Попович, секр.

Зміна адреси

До Адміністрації „СВОБОДИ"
81-83 Grand Street
(P. O. Box 346)
JERSEY CITY, N. J.

Долучаю 10 центів — прошу змінити мою адресу.

Моя СТАРА адреса була:
ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ______
Ім'я і прізвище ______
Адреса ______

Моя НОВА адреса така:
Ім'я і прізвище ______
Адреса ______
Адреса ______

ТАРЗАН, ч. 4584. Фальшивий рубін.

— Чи ви чуєте мене, дурню, що рубін є фальшивий! — пронизливо верещав Віра.

— А тепер, — кркав він, — нагорода за вашу безуспішну сміливість...

І махаючи пристрасно і садистично списом, Віра скерував його до безборонного мавполюда!